Δύο παγίδες του διαβόλου (Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 11 Απριλίου, 2016

Σταχυολόγηση καί διασκευή κειμένου ἀπό τά "Πνευματικά Γυμνάσματα" τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου

Πολλές εἶναι οἱ παγίδες που στήνει ὁ διάβολος, για να πιάσει τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων καί νά τίς ὁδηγήσει στόν ὄλεθρο. Δυό ἀπ᾽ αὐτές εἶναι **ἡ ἀργία** καί **ἡ πολυπραγμοσύνη**. Καί ἡ ἀργία, δηλαδή τό νά κάθεται κανείς καί νά σαπίζει σέ μιά ἀξιοκατάκριτη ἀπραξία, καί ἡ πολυπραγμοσύνη, δηλαδή τό νά μπλέκεται κανείς μέ χίλιες ὑποθέσεις καί δουλιές, εἶναι **ἐμπόδια γιά τή σωτηρία.**

Πολλοί χριστιανοί, προπαντός οἱ νέοι, περνᾶνε τή μέρα τους χωρίς ἐργασία.
Περπατᾶνε στίς πλατεῖες, μιλᾶνε γιά τά διάφορα νέα, κοροϊδεύουν τούς διαβάτες, καί ὅταν πηγαίνουν στήν ἐκκλησία, τό κάνουν γιατί δέν ἔχουν νά κάνουν τίποτ᾽ ἄλλο. Ἔτσι **σπαταλᾶνε τό χρόνο τους χωρίς κανένα κέρδος**.
Τό Ἅγιο Πνεῦμα στή Σοφία Σειράχ λέει, ὅτι «*πολλήν κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία*»1.

Θά λέγαμε, ὅτι ὁ διάβολος ἄνοιξε ἕνα σχολείο πονηρίας καί κακίας, καί ἐπειδή εἶδε πώς δέν ἐπαρκοῦσε ὁ ἴδιος γιά ὅλα τά μαθήματα τοῦ κακοῦ, ἔβαλε τήν ἀργία σάν βοηθό-δάσκαλο, γιά νά κάνει αὐτή ὅσα μαθήματα δέν πρόφταινε νά κάνει ἐκεῖνος!

Σ᾽ αὐτό λοιπόν τό σχολείο μαθαίνουν οἱ ἄνθρωποι τίς ἁμαρτίες γρήγορα καί χωρίς κόπο. Καί τίς μαθαίνει ἀνεξαίρετα κάθε ἄνθρωπος, γιατί καί οἱ πιό καθυστερημένοι στό μυαλό γίνονται μαθητές ἄξιοι νά προκόψουν στό κακό. Ἐδῶ μαθαίνει ὁ ἄνθρωπος νά **ἁμαρτάνει μέ τό λογισμό**, ἐπιθυμώντας μέ τήν καρδιά τοῦ ἐκεῖνο πού δέν μπορεῖ νά κάνει μέ τά ἔργα. «*Ἐπιθυμίαι ὀκνηρόν ἀποκτείνουσιν· οὐ γάρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι*»2.

Μερικές φορές ὁ ὀκνηρός δέν κάνει τό κακό μέ τήν πράξη, γιατί χρειάζεται κάποιος κόπος. Ἀλλά μέ τούς πονηρούς λογισμούς τρέχει κάθε μέρα στήν ἀκαθαρσία.

Στούς λογισμούς τοῦ ὀκνηροῦ καί φυγόπονου ἀνθρώπου ἀκολουθοῦν σάν ἁλυσίδα οἱ **κατακρίσεις**. Γιατί ὅσο εἶναι ἀμελής στά δικά του πράγματα καί στίς δικές του ὑποθέσεις, τόσο εἶναι ἐπιμελής καί πρόθυμος στό νά ἐξετάζει τά ἔργα τῶν ἄλλων. Καί ὅση περισσότερη δυσκολία ἔχει στό νά ἐργάζεται, τόση εὐκολία ἔχει στό νά

μιλάει, ἐπειδή αὐτό δέν ἀπαιτεῖ κόπο. Γι᾽ αὐτό περνάει τίς μέρες του μέ κατακρίσεις. Κι ἐνῶ ἡ γλώσσα ἁγιάστηκε μέ τό βάπτισμα, αὐτός τή βεβηλώνει καί τή μολύνει.

Ἔπειτα, ὅποιος εἶναι ἐχθρός τοῦ κόπου, εἶναι **φίλος τῶν ἡδονῶν**. Καί δέν εὐχαριστιέται ὁ ὀκνηρός, ἄν δέν ἀπολαύσει τίς ἡδονές. Ἔτσι ἐπαληθεύεται ἡ ἀρχαία παροιμία, πού λέει: «*Ἀργία μήτηρ πάσης κακίας*».

Τό νερό πού μένει στάσιμο, γρήγορα βρωμίζει.
Ὁ ἀέρας πού δέν ἀνανεώνεται, σέ λίγο γίνεται ἀνθυγιεινός.
Οἱ στρατιώτες πού μένουν ἄπρακτοι καί ἀγύμναστοι, γίνονται μαλθακοί καί εὔκολα νικώνται.
Ἔτσι καί οἱ πνευματικοί στρατιώτες τοῦ Χριστοῦ μέ τήν ἀργία καί φυγοπονία γλιστράνε σιγά-σιγά σέ κάθε κακία.

Ἄν ὅμως ἡ ἀργία γεννάει πολλά κακά, δέν γεννᾶνε λιγότερα καί οἱ πολλές ὑποθέσεις, οἱ πολλές δουλειές καί οἱ πολλές **μέριμνες**. Γιατί αὐτές, λέει ὁ Κύριος, εἶναι σάν τ᾽ ἀγκάθια, πού πνίγουν τό σπόρο τῶν θείων ἐντολῶν, καί τόν ἐμποδίζουν ν᾽ αὐξηθεῖ καί νά καρποφορήσει: «*Τό δέ εἰς τᾶς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καί ὑπό μεριμνῶν καί πλούτου καί ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καί οὐ τελεσφοροῦσι*”3.

Οἱ **πολυάσχολοι ἄνθρωποι** δέν ἔχουν καιρό γιά τήν ἐκκλησία, δέν ἔχουν καιρό γιά τό κήρυγμα, δέν ἔχουν καιρό νά διαβάσουν ἕνα ὠφέλιμο βιβλίο. Τή μιά δουλειά πιάνουν, τήν ἄλλη ἀφήνουν. Μοιάζουν μ᾽ ἕνα σκοινί δεμένο σέ χίλιους κόμπους, πού δέν πρόκειται ποτέ νά λυθεῖ. Καί μ᾽ αὐτό τό τέχνασμα ὁ διάβολος τούς κρατάει δεμένους κι αἰχμαλωτισμένους. Ἀκόμα κι ἄν θελήσουν νά ξεφύγουν ἀπό τά χέρια του, δέν βρίσκουν διέξοδο, γιατί ὁ παμπόνηρος τούς πνίγει μέ μεγαλύτερες ὑποθέσεις καί μέριμνες. Ἔτσι δέν ἔχουν καιρό ὄχι νά κάνουν τό καλό, μά οὔτε κάν νά τό σκεφθοῦν. Οἱ καθημερινές φροντίδες καί ὑποθέσεις γίνονται **παγίδες**, πού τούς κολλᾶνε στή γῆ καί τά γήινα. Ἤ μᾶλλον αὐτές οἱ φροντίδες κολλᾶνε στήν καρδιά τους, ὅπως ὁ κισσός στά δέντρα, καί ἀπομυζοῦν κάθε στάλα εὐλάβειας πού ἔχουν.

Ἀλλά κι ἄν τούς μείνει λίγος χρόνος γιά νά κάνουν κανένα καλό, πῶς νά τό κάνουν τό καλό ὅπως πρέπει; Οἱ μανιώδεις κυνηγοί, ἀκόμα κι ὅταν κοιμοῦνται, ὀνειρεύονται τά θηράματα πού πιάνουν ἤ ἐκεῖνα πού τούς φεύγουν. Ἔτσι, τό σῶμα τους βρίσκεται στό κρεβάτι καί ὁ νοῦς τους στά δάση. Τό ἴδιο συμβαίνει καί μέ κείνους πού καταγίνονται μέ πολλές ὑποθέσεις καί φροντίδες. **Βρίσκονται στήν ἐκκλησία, καί ὁ νοῦς τους τρέχει ἀπό δω κι ἀπό κεῖ: Πῶς θά κάνουν αὐτή τή δουλειά, πῶς θά τελειώσουν ἐκείνη τήν ὑπόθεση...** Τό σῶμα τους εἶναι στήν ἐκκλησία, καί ὁ νοῦς τους στίς πλατεῖες. Καί ὅταν κοιμοῦνται ἀκόμα, ὀνειρεύονται διάφορες ὑποθέσεις καί φροντίδες: *“Περί τροφῆς φροντίς· γυναικός φυλακή· οἴκου ἐπιμέλεια· οἰκετῶν προστασίαι· αἱ κατά τά συμβόλαια βλάβαι· αἱ ἐν τοῖς δικαστηρίοις*

συμπλοκαί· τῆς ἐμπορίας οἱ κίνδυνοι· αἱ τῆς γεωργίας διαπονήσεις... Πᾶσα ἡμέρα ἰδίαν ἥκει φέρουσα τῆς ψυχῆς ἐπισκότισιν· καί αἱ νύκτες, τας φροντίδας παραλαβοῦσαι, ἐν ταῖς αὐταῖς φαντασίαις ἐξαπατῶσι τόν νοῦν»4.

Κι **ἐνῶ βρίσκεσαι σέ τέτοιο περισπασμό, σέ τέτοια ταραχή, νομίζεις πώς θά σοῦ μιλήσει καί θά σέ φωτίσει ὁ Θεός;**

Μά ἐσύ, ὅταν διηγείσαι σ᾽ ἕνα φίλο σου κάποιο γεγονός κι ἐκεῖνος δέν σέ προσέχει, δέν σταματάς νά τοῦ μιλᾶς; Πῶς θέλεις ἔπειτα νά μιλάει ὁ Θεός στήν καρδιά σου, τή στιγμή πού εἶναι γεμάτη μ᾽ ἑκατό λογισμούς καί δέν ἔχει χῶρο γιά τή δική Του φωνή;

Γιά νά λυτρωθεῖς ὅμως εἴτε ἀπό τήν **ἀργία** εἴτε ἀπό τήν **πολυμεριμνία**, πρέπει νά κατανοήσεις τό **σκοπό γιά τόν ὁποῖο γεννήθηκες στόν κόσμο**.

Καί ὁ σκοπός αὐτός δέν εἶναι ἄλλος, ἀπό τήν **κερδοφόρα ἀξιοποίηση τοῦ χρόνου σου γιά τήν ὠφέλεια τῆς ψυχῆς σου, γιά τή σωτηρία σου**. Ὁ ἴδιος ὁ Θεός πάντοτε καί «*ἕως ἄρτι ἐργάζεται*»5.

Πολύ περισσότερο ἐμεῖς «*δεῖ ἐργάζεσθαι ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται γάρ νύξ ὅτε οὐδείς δύναται ἐργάζεσθαι*»6. Ἄς πολλαπλασσιάσουμε τά τάλαντα πού μᾶς ἔχει δώσει ὁ Κύριος, λέγοντας: «*Πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι*»7. Ὅταν ἔρθει, θά εἶναι ἀργά πιά γιά πνευματικές ἐπενδύσεις.

Τόσο **πολύτιμος λοιπόν εἶναι ὁ καιρός τῆς παρούσης ζωῆς**, πού κι ἄν μαζεύονταν ὅλοι οἱ ρήτορες τοῦ κόσμου, δέν θά μποροῦσαν νά παραστήσουν ἱκανοποιητικά τήν ἀξία του. Ἐπειδή ὁ καιρός πού μᾶς δίνει ὁ Θεός γιά νά κερδίσουμε τόν παράδεισο ἀξίζει τόσο, ὅσο καί ὁ ἴδιος ὁ παράδεισος. Τώρα **καταλαβαίνεις τήν ἀξία τοῦ χρόνου πού ἔχεις γιά νά μετανοήσεις. Γιατί θά ἔρθει ξαφνικά ὁ θάνατος, καί τότε θά ζητᾶς μιά στιγμή γιά μετάνοια, καί δέν θά τήν ἔχεις**.

Διηγοῦνται γιά ἕναν ἄρχοντα, πού ἦταν πολλά χρόνια γραμματέας κάποιου βασιλιά, πώς ὅταν ἔφτασε στό τέλος τῆς ζωῆς του, ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα, λέγοντας: «*Ἀλλοίμονο σέ μένα, πού ξόδεψα τόσα φορτία χαρτιοῦ γιά νά γράφω τά γράμματα τοῦ βασιλιά, καί δέν βρῆκα λίγο καιρό γιά νά γράψω σέ μισό φύλλο χαρτί τίς ἁμαρτίες μου. Ἀλλοίμονο! Ἀλλοίμονο!*».

Ἕνα παρόμοιο θρῆνο θά κάνεις κι ἐσύ, ἀγαπητέ, στό τέλος τῆς ζωῆς σου, ἄν ξόδεψες τά χρόνια σου εἴτε μέσα στήν ἀργία, εἴτε, ἀντίθετα, μέσα στίς πολλές ἀσχολίες, καί δέν φρόντισες γιά τήν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς σου.
Λοιπόν, **ξύπνα ἀπό τόν πνευματικό ὕπνο**. Μοιάσε στό στρατοκόπο ἐκεῖνο, πού πέφτει μεσόστρατα νά κοιμηθεῖ, ἀλλά σέ λίγο, σάν συλλογιστεῖ πόσο οἱ σύντροφοί

του ἔχουν προχωρήσει, σηκώνεται καί συνεχίζει βιαστικά.

Ἔχεις χάσει κι ἐσύ τόσον καιρό. Πρέπει τώρα νά τόν πάρεις πίσω, ζώντας, «*μή ὡς ἄσοφος, ἀλλ᾽ ὡς σοφός, ἐξαγοραζόμενος τόν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν*»8.

---

1 33 : 28.
2 Παρ. 21 : 25.
3 Λουκ. Η΄ : 14
4 Μεγ. Βασιλείου, Ἐπιστ. Α΄.
5 Ἰω. ε΄ : 17
6 Ἰω. Θ΄ : 4
7 Λουκ. Ιθ΄: 13
8 Ἐφ. Ε΄ : 15-16.

(Ἀπό τό βιβλίο: «ΜΑΘΗΤΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΔΗΜΟ», Ἐκδόσεις: Ι. Μ. Παρακλήτου Ὠρωπός Ἀττικῆς)

*Εὐχαριστοῦμε θερμά τόν Ἡγούμενο τῆς Ἱ.Μ. Παρακλήτου γιά τήν ἄδεια δημοσίευσης ἀποσπασμάτων ἀπό τά βιβλία πού ἐκδίδει ἡ Ἱερά Μονή. Ἱερομόναχος Σάββας Ἀγιορείτης*http://HristosPanagia3.blogspot.com